

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการศึกษา

การศึกษาใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะคือ

1. ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Source of Data) เป็นการเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ปิดกั้นจากสารพิษรายใหญ่ จำนวน 8 ราย โดยใช้ “แบบสอบถาม” เรื่องกลยุทธ์การตลาดของผู้ประกอบการที่ปิดกั้นจากสารพิษในจังหวัดเชียงใหม่

2. ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Source of Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือ วารสารและเอกสารอ้างอิงอื่นจากหลายแหล่งที่มา อาทิ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักงานเกษตรภาคเหนือและสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากลยุทธ์การตลาดและปัญหาของผู้ประกอบการที่ปิดกั้นจากสารพิษในจังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ทำการศึกษา

1). ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการประกอบด้วย ประเภทธุรกิจ ปีที่เริ่มดำเนินงาน พื้นที่เพาะปลูก แหล่งเงินทุนที่ใช้ จำนวนเงินลงทุนเริ่ม การจัดสรรรายได้ หน้าที่หลักของธุรกิจ การจัดแบ่งหน้าที่การตลาดเป็นแผนกหรือฝ่ายการตลาด หน้าที่ของฝ่ายการตลาด รูปแบบการจัดองค์กรทางการตลาดและแผนการตลาดในแต่ละฤดูกาล

2). การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทั่วไป สิ่งแวดล้อมการตลาดของผู้ประกอบการประกอบด้วยข้อกำหนดหรือมาตรฐานควบคุมตลาดที่ปิดกั้นจากสารพิษ รูปแบบการช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ ภาครัฐควรมีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างไร ภาวะเศรษฐกิจ ประชากรได้รับการศึกษาสูงขึ้น การเพิ่มขึ้นของประชากร ค่านิยมของสังคม เทคโนโลยี แผนการขยายตลาด แผนการขยายพื้นที่เพาะปลูก คู่แข่งขัน ปัญหาที่ผู้เข้ามาใหม่ต้องพบ จุดเด่นและจุดอ่อนของผู้ประกอบการ ข้อจำกัดและโอกาสในการดำเนินธุรกิจ ลูกค้านักค้า บทบาทของพ่อค้าคนกลาง ผลกระทบจากการมีพ่อค้าคนกลางในตลาดสินค้าเกษตรกรรม และตำแหน่งผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ

3). การกำหนดกลยุทธ์การตลาด โดยใช้กลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด (4Ps) อันได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) สถานที่ (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ผลิตภัณฑ์ประกอบด้วยคุณสมบัติของผัก การตั้งชื่อครุฑหื้อ การตัดสินใจเรื่องบรรจุภัณฑ์และการจัดทำฉลากติดบรรจุภัณฑ์ ราคาประกอบด้วยปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการตั้งราคา วัตถุประสงค์ นโยบายและกลยุทธ์การตั้งราคา ปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการเลือกราคาขั้นสุดท้าย ช่องทางการจัดจำหน่ายประกอบด้วยแหล่งเพาะปลูกผัก จำนวนระดับของช่องทางการจัดจำหน่าย ลักษณะของระดับของช่องทางการจัดจำหน่าย ประเภทของลูกค้า ร้านค้าของผู้ประกอบการธุรกิจ ท่าเลที่ตั้งของสถานที่ขายผัก แผนการบริหารช่องทางการจัดจำหน่าย วิธีติดต่อแต่ละช่องทางการจัดจำหน่ายเกณฑ์ในการคัดเลือกคนกลาง กลยุทธ์การกระจายตัวสินค้าประกอบด้วย การขนส่ง การตัดสินใจเกี่ยวกับคลังสินค้าและการตัดสินใจเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ การส่งเสริมการตลาดประกอบด้วย การโฆษณา การใช้พนักงานขาย การส่งเสริมการขายและการให้ข่าวประชาสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ในการเลือกใช้ส่วนประสมทางการตลาด วิธีกำหนดงบประมาณที่ใช้ในการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ส่วนประสมทางการตลาด

4). ปัญหาของผู้ประกอบการธุรกิจผักปลอดภัยจากสารพิษในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ปัญหาด้านส่วนประสมทางการตลาดคือ ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ปัญหาด้านราคา ปัญหาด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและปัญหาด้านการส่งเสริมการตลาด และปัญหาอื่นๆ

ขอบเขตของประชากร

ผู้ผลิตและหรือจำหน่ายผักปลอดสารพิษและผักปลอดภัยจากสารพิษในจังหวัดเชียงใหม่ รายใหญ่ จำนวน 8 ราย ได้แก่ (1) “ผักคอยคำ” ของมูลนิธิโครงการหลวง (2) “ผักอัมบุญ” ของมูลนิธิพัฒนาศึกษาชุมชน (3) “ผักในมุ้ง” ของกลุ่มผู้ปลูกผักสันป่าแก้ว อ.สารภี (4) “ผักปลอดสารพิษ มหาวิทยาลัยแม่โจ้” ของกลุ่มเกษตรกรบ้านโป่ง อ.สันทราย (5) “ผักในมุ้ง” ของกลุ่มทำสวนโป่งแยง อ.แม่ริม (6) “ผักอนามัย” สวนวิวิ้งตาลของกลุ่มธรรมชาติ อ.จอมทอง (7) “ผักสารภี” ของเจ้าหน้าที่ของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (8) “ผักสุขภาพ” ของภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้โปรแกรม Microsoft Excel ช่วยในการคำนวณและประมวลผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ “สถิติเชิงพรรณนา” (Descriptive Statistics) โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted average)

ในส่วนของคำถามที่มีลักษณะของคำตอบให้เลือก 5 ระดับความสำคัญคือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุดและไม่สำคัญ ได้กำหนดคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีการกำหนดคะแนนและค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้¹

ระดับความสำคัญ	คะแนน	ค่าเฉลี่ย
มากที่สุด	5	4.50 - 5.00
มาก	4	3.50 - 4.49
น้อย	3	2.50 - 3.49
น้อยที่สุด	2	1.50 - 2.49
ไม่สำคัญ	1	1.00 - 1.49

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาประมาณ 12 เดือน คือเริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2541 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542

¹ กนกทิพย์ พัฒนาพัวพันธ์, การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อการวิจัยการศึกษา, เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2529. หน้า 58.